T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/320
KARAR NO : 2021/370
KARAR TR : 07/06/2021

ÖZET: Davacının davalı oda nezdinde genel sekreter olarak fiilen çalıştığı günler karşılığı ödenmediğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının tahsiline karar verilmesi istemiyle açtığı davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : N.K.
Vekilleri : Av. B.E., Av. Ş.Ç.A. Av. T.K.
Davalı : Gemerek Ziraat Odası Başkanlığı
Vekili : Av. R.A.E.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkili davacının davalı işyerinde 15/03/2004 - 10/04/2019 tarihleri arasında genel sekreter olarak çalıştığını, iş sözleşmesinin davacı tarafından haklı olarak fesih edildiğini belirterek, hesaplanacak kıdem tazminatı ile diğer işçi alacaklarına en yüksek mevduat faizi ile birlikte hükmedilmesi istemiyle adli yargıda dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. Gemerek Asliye Hukuk Mahkemesinin, 04/02/2020 tarih ve E.2019/56, K.2020/19 sayı ile*"İdari Yargının görevli olması nedeniyle davanın dava şartı yokluğundan usulden reddine"* dair verdiği kararı istinaf edilmiştir.

3. Kayseri Bölge Adliye Mahkemesi 7. Hukuk Dairesi, 19/11/2020 tarihli, E.2020/1118, K:2020/11141 sayılı kararıyla *"...davacının 15/03/2014 - 18/03/2019 tarihleri arasında davalı oda başkanlığında genel sekreter olarak çalıştığı, görevine son verilirken izne çıkarıldığı ve davacı tarafından 10.04.2019 tarihli ihtarname ile fesih yapıldığı anlaşılmıştır. Yargıtay 7. Hukuk Dairesinin 2016/7651 - 15328 E - K sayılı ilamında belirtilen gerekçeler doğrultusunda iş mahkemesi görevli olduğundan ilk derece mahkemesince verilen görevsizlik kararı doğru değildir"* gerekçesiyle *"Gemerek Asliye (İş) Hukuk Mahkemesinin 04.02.2020 tarih ve 2019/56 Esas - 2020/19 Karar sayılı kararının kaldırılmasına"* hükmederek dosyayı mahalline iade etmiştir.

4. Davalı Ziraat Odası Başkanlığı vekili süresi içinde verdiği cevap dilekçesinde; uyuşmazlığın çözüm ve görümünde idari yargının görevli olduğu görüşüyle davanın görev yönünden reddi gerektiğini savunmuştur.

5. **Gemerek Asliye Hukuk Mahkemesi, E.2020/130 sayılı dosyada 17/03/2021 tarihli ara kararıyla** *"BAM kaldırma kararı göz önüne alınarak davalı vekilinin görev itirazının reddine"* karar vermiştir.

6. Davalı vekili tarafından, süresi içinde verilen dilekçe ile olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemiyle başvuruda bulunulması üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Danıştay Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Danıştay Başsavcılığı Talebi

7. Danıştay Başsavcısı, *"davacının kıdem aylığı ve diğer alacaklarına ilişkin istemlerinin gerek davacının kamu görevlisi statüsünde bulunması nedeniyle gerekse işe giriş tarihi esas alınmak suretiyle yargısal denetiminin idari yargı yerlerinde yapılması gerektiği"* görüşüyle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"...1.6.2004 tarih ve 25479 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 73. maddesinde, oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tabi olacakları; aynı Kanunun Geçici 12. maddesinde de, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunacağı hükme bağlanmıştır.*
>
> *6964 sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu'nun 12/c bendinde; "Oda genel sekreterinin dışında odada çalıştırılacak personeli atamak, ücretlerini tespit etmek ve gerektiğinde görevine son vermek" oda yönetim kurulunun görevleri arasında sayılmış, aynı Kanunun 'Oda Genel Sekreteri' başlıklı 15. maddesinin 1. fıkrasında ise oda genel sekreterinin en az fakülte veya yüksek okul*

mezunları arasından yönetim kurulunca seçilerek oda meclisince atanacağı hüküm altına alınmıştır.

Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesi' nin 45. maddesinde, Ziraat odalarında ve Ziraat Odaları Birliği'nde çalıştırılacak kimselerin memurlar ve hizmetliler olmak üzere iki sınıfa ayrıldıkları belirtilmiş, Ziraat Odaları Personel Yönetmeliği'nin "Atama yetkisi" başlıklı 13. maddesinde, "Odalarda memur ve hizmetli kadrolarına atama yetkisi Yönetim Kurulu'nundur. Yönetim Kurulu bu yetkisini devredemez. Oda genel sekreteri veya Genel Sekreter Vekili, Yönetim Kurulu'nun teklifi üzerine Meclis tarafından atanır. Genel Sekreter dışındaki Oda personeli Yönetim Kurulu kararı ile atanır. Görevden alınmada da aynı usul uygulanır." hükmü; "Oda personelinin unvanları" başlıklı 51. maddesinde "Odalarda aşağıdaki kadro unvanları geçerlidir:

a)Memur kadrolarında; ...Genel Sekreter Yardımcısı, Genel Sekreter

b)Hizmetli kadrolarında; Hizmetli, Şoför, Güvenlik Görevlisi v.b."

hükmü yer almıştır.

Dosyanın incelenmesinden, davalı Oda ile 10/02/2004 tarihinde yaptığı idari nitelikteki hizmet sözleşmesi ile işe başlayan ve oda genel sekreterliği görevini yürüten davacının, 10/04/2019 tarihinde haklı sebeplerle sözleşmesini feshettiği, Oda Meclisinin 16/04/2019 günlü toplantısında davacının haklı fesih halinin bulunmadığından bahisle dilekçesinin istifa olarak kabul edilerek, idari hizmet sözleşmesinin sonlandırıldığı, davacının kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının ödenmesi istemiyle adli yargıda dava açtığı anlaşılmaktadır.

Kuruluş amaçları kamu yararı, faaliyet konuları ise kamu hizmeti olup, özel hukuk tüzel kişilerine nazaran üstün ve ayrıcalıklı kamu gücüne sahip olan ve tek taraflı işlemlerle, yeni hukuki durum yarattıkları için personeli de kamu hukukuna tabi olan oda, borsa ve birliklerin kamu hizmeti görmek amacıyla personeliyle aralarında yaptıkları sözleşmeler idari sözleşmeler niteliğinde olduğundan, bu sözleşmelerden doğan uyuşmazlıkların görüm ve çözüm yerinin de idari yargı yeri olduğu kuşkusuzdur"

8. Benzer dosyalardaki görüşü bilindiğinden, ayrıca Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının görüşü alınmamıştır.

III. İLGİLİ HUKUK

9. Anayasa'nın 128. maddesinde, *"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür"* ve 135. maddesinde, *"Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlâkını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir"* denilmiştir.

10. 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu'nun 73. maddesinde,*"oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanunda yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanununa tabi olacakları"* aynı Kanun'un Geçici 12. maddesinde de, *"bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunacağı"* hükme bağlanmıştır.

11. 6964 Sayılı Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Kanunu'nun 1. maddesi şöyledir:

"Ziraat odaları, bu Kanunda yazılı esaslar uyarınca meslek hizmetleri görmek, çiftçilerin müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, meslekî faaliyetlerini kolaylaştırmak, çiftçilik mesleğinin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hâkim kılmak, meslek disiplin ve ahlâkını kollayıp gözetmek, çiftçilikle iştigal edenlerin meslekî hak ve menfaatlerini korumak amacıyla kurulan, tüzel kişiliğe sahip kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır"

12. Aynı Kanun'un 15. maddesi ise şöyledir:

"Oda genel sekreteri, en az fakülte veya yüksek okul mezunları arasından yönetim kurulunca seçilerek oda meclisince atanır. Zorunlu hallerde lise mezunları vekil olarak atanabilir. Bu istihdamla ilgili usul ve esaslar yönetmelikte belirlenir"

13. Aynı Kanun'un 38. maddesi ise şu şekilde düzenlenmiştir:

"Birlik ve odalarda istihdam edilenlerin işe alınma, çalıştırılma, sicil, atanma, yükselme, nakil, işten ayrılma ve çıkarılma, disiplin işlemleri, aylık ücret ve diğer tüm özlük hakları ile işten ayrılanlara ödenecek tazminatların usul veesaslarıyönetmelikte gösterilir"

14. Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği Nizamnamesi' nin 45.maddesinde*"Ziraat Odalarında ve Ziraat Odaları Birliğinde çalıştırılacak kimselerin memurlar ve hizmetliler olarak iki sınıfa ayrıldığını"* düzenlenmiş, 54.maddesinde *"çalışanların işten çıkarılma sebepleri"* maddeler halinde belirtilmiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

15. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 07/06/2021

tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin, anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Danıştay Başsavcısınca, 10. maddede öngörülen biçimde, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

16. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

17. Dava, davalı Ziraat Odasında genel sekreter iken, kendi isteği ile görevinden ayrılan davacının hak ettiğini ileri sürdüğü kıdem tazminatı ve diğer alacaklarının tahsiline karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

18. Yukarıda alıntılanan mevzuat hükümleri ve dava birlikte değerlendirildiğinde, davalının kamu kurumu niteliği ile davacının memur (kamu görevlisi) sıfatı tartışmasızdır. Her ne kadar 5174 sayılı Kanun'un 73.maddesi oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilenlerin bu Kanun'da yer alan hükümler dışında 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi olacaklarını hükme bağlamışsa da, aynı Kanun'un geçici 12.maddesi ise Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihte oda, borsa, birlik ve bunların kurduğu teşekküllerde istihdam edilmekte olanların mevcut statülerine göre istihdam edilmelerine devam olunacağını düzenlemiştir. Bu bağlamda Davacının göreve başlama (sözleşme) tarihi 10/02/2004 iken anılan Kanun'un yürürlüğe giriş tarihi ise 01/06/2004 tür. Yani davacının sözleşme tarihindeki mevcut memur statüsünün fesih tarihine kadar devam etmesi Kanun'un amir hükmüdür. Tüm bu sebeplerle açılan davanın görüm ve çözümünde, davacının statüsü ve davalıların niteliği gözetildiğinde, idari yargı yerinin görevli olduğu sonucuna varılmıştır.

19. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Danıştay Başsavcısının başvurusunun kabulü ile Gemerek Asliye Hukuk (İş) Mahkemesince verilen 17/03/2021 tarihli ve E.2020/130 sayılı görevlilik kararının kaldırılması gerektiği sonucuna varılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Danıştay Başsavcısının BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile Gemerek Asliye Hukuk (İş) Mahkemesince verilen 17/03/2021 tarihli ve E.2020/130 sayılı GÖREVLİLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/06/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN